

वान् अवदानानि यजति स्मेत्यर्थः एवमग्रेऽपि सरस्वत्या मेघस्य हविषः प्रिया-
णि धामानि अवदानानि अयाद् इन्द्रस्य ऋषभस्य हविषः प्रियाणि धामानि अ-
याद् (14.) एताः प्रधानदेवताः । अग्नेः प्रिया धामान्ययाद् सोमस्य प्रिया धामानि
अयाद् एतावाज्यभागौ । सुष्टु त्रायते सुत्राणां इन्द्रस्य प्रिया° सवितुः प्रिया° व-
रुणस्य प्रिया° एताः पशुपुरोडाशदेवताः । वनस्पतेः प्रिया° एतत्प्रधानाङ्गम् । आ-
ज्यपानां देवानां प्रिया° एते प्रयाजानुयाजाः । होतुरग्नेः स्विष्टकृतः स्वस्यैव प्रि-
याणि धामानि यजतु इष्टवान् । स्वं महिमानं स्वां विभूतिं यजतु । किं च आ-
इज्याः समन्ताद्यष्टुं योग्या इज्याः यागार्हाः इषः इहन्ति इषः सकामाः प्रजाः आ-
यजतां सम्यक् यजतु वचनव्यत्ययः प्रजा यागशीला यागयोग्याश्च भवत्वित्यर्थः ।
स ज्ञातवेदाः स्विष्टकृद्गमिः अधरा अधरान्यज्ञान्कृणोतु करोतु हविश्च जुषताम् ।
हे मनुष्यहोतः त्वं यज । विभक्तेराकारः ॥ ४७ ॥

VI. देवं बर्हिः सरस्वती सुदेवमिन्द्रेऽश्विना ।

तेजो न चक्षुरदयोर्बर्हिषा दधुरिन्द्रियं वसुवने वसुधेयस्य व्यत्तु यज ॥ ४८ ॥

का° [११.७.८.१.] अनुयाजप्रेषा देवं बर्हिरिति याज्याश्च । देवं बर्हिः सरस्व-
तीत्याद्या एकादश कण्डिकास्त्रिपशोरनुयाजानां प्रेषा याज्याश्च भवतीत्यर्थः ॥
एकादशानुयाजप्रेषा अश्विसरस्वतीन्द्रदेवत्याः चतस्र आर्षस्त्रिष्टुभः व्यवहितपद-
प्रायाः । शोभना देवा यस्य तत्सुदेवं यद्बर्हिः देवमनुयाजदेवता तेन बर्हिषा सह
सरस्वती अश्विना अश्विनौ च इन्द्रे तेजो दधुः दधतु अदयोः इन्द्रनेत्रयोः चक्षुः
इन्द्रियं च दधुः नकारश्चार्थः । एवमग्रेऽपि । वसुवने वसुवननाय धनलाभाय व-
सुधेयस्य वसुनो धेयं वसुधेयं तस्य वसुनिधानाय च अश्विसरस्वतीन्द्रा व्यत्तु ह-
विर्भक्षयतु । हे मनुष्यहोतः त्वमपि यज । सप्तमीषधौ चतुर्थ्यर्थे ॥ ४८ ॥

देवीर्द्वारोऽश्विना भिषज्जन्द्रे सरस्वती ।

प्राणं न वीर्यं नसि द्वारो दधुरिन्द्रि° ॥ ४९ ॥

उत्तरार्धे द्वार इति प्रथमा तृतीयार्था । या द्वारो देवीः यज्ञगृहद्वारो देव्यो